

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócny
Napoć mójny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwość da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyjes mana
Njeh ól khmana
Žiwność je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew će. F.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Budyschin

19. februara 1928

Bautzen

Čisłička a nakład Čsmolerjez knižničestwje a knižarnje sap. družst. s wobm. ruk. w Budyschinje.
Wukładža łóždu robotu a placzi bértłětnje 78 slotnych pjenjełow.

Njedžela Čstomihi.

1. Kor. 1, 18—25.

So budže jedyn pastyr a jene stadło, to je sawěšće wulke, bójske Jesužowe słowo, pschi kotrymž kóždy snajeć Jesužowych słowow so hnydom tamneho jeho słowa dopomni: „Ja bym dobry pastyr, dobry pastyr woštaji swoje žiwjenje sa wozny“.

Jesužowy japoštol Pawoł wě na wošebje hnuzaje waschnje móz a mudrosć dobrego pastyrja Khrystuža rozpo- minac, kotryž je na křižu wumrjel, so by psches jeho čmjerca nješkónčna Boža lubosć wutrobny wschitkich ludži pschemohla a dobyla, hdyž tole přědowanje wo křižowanym Ebóžniku křyscha. Kať lubosnje 23. psalm wo dobrym pastyrju spěwa! Kotrej wutrobje njebychu tele słowa drohe byle, i kotrymž kebi wuspěwamy w modlerškej džakownosći, što na Khrystuža a jeho woporje mamy, kať móz ma nad nami, so naš šchita, wodži, směruje, wobohaczi, so nam psche wscho psche- pomha.

Jene stadło budže! Hdyž Pawoł na korintsku wopadu pižasche, drje křesćijanow hišće njebe wjele psches 10 000! Někto so liczi 700 000 000! S nich wschať je na 400 000 000 liwlich, ale wschitzy tola pod wěštm, žyłe žiwjenje wobnje- jazym wliwom křesćijanšeho smyhlenja steja. Pschede wschěm słowo wo křižu ma móz. Hdyž kebi na wschu hidu pschecziwo wěje a pobožnosći myšlimy, jara mało hdy tola je něšto křyshec, so so hanjeřski duch tež pschecziwo Jesu- žowej čmjerca měri. Gricam a židam tehdy be žyłe psche- cziwo wschemu rosmej, jim be čmješna hluposć, so Bóh wumrje, wot čłowjekow křižowany! Sa čaž 1900 lět je

wschitkón kwět nawuknył, na tutón kwjaty křiž hladac a jaspěwac najnutrnišchi křěrluš Gerhardowy: „O hlowa křawonje šbita a polna bolosćow“.

Jene stadło budže! Móže što mjes nami na tym dwě- lowac, so móz, žyły kwět dobyć, je jeno pola Jesuža? Jeho słowo a jeho wopor ma bójsku móz a bójsku mudrosć. To my k wobšbožowanju swojeje dušce, kóždy w swojej pobožno- sczi na swoje waschnje, hluboko saczuwamy, to nam něk we nowym póstnym čažu sažo psched woczomaj steji.

Pschi tym móže nam mózne požylnjenje wěry a wjetšcha wěstosć Knjesoweho mózneho dobyća i teho nastac, štož někto křyschimy. We wschěch žyřkwyach žyłego kwěta, w ko- trymž je wulka wojna wschitke wutrobny roshorika a šbudžila, je žiwa myšl na jenosć Khrystužoweje žyřkwe a na křutnu prózu wo měr a kwět wobšbožowazu lubosć wotuczila. Stok- holm a Lausanne wo tym kwědcza. A něk je romška žyřkej k temu słowo wsaka. Na kwjedenju Khrystužoweho šjewje- nja je bamž wulke pižmo wudať, w kotrymž stare romške žadanje wobnowja, so dyrbja wschě žyřkwe so pod jeho knje- stwo wróciz. Niz kaž hewak se šahanjenjom rěči tale no- wa a wošebje wobšchěrna enzyklika, ale tať, so so hodži po kwjaty pižmje wschitke bamžowe myšle a nahladny pruh- wac a šjawnje psched žyřm kwětom jednac wo wopraw- džitej jenosći křesćijanstwa. Schwedski arzbisop Söder- blom je kebi woczi trěł spóšnawšchi, so je bamž so nusowany čuť, něšto k temu prajic, štož ku bjes njeho w Stokhol- mje a Lausannu wo šjednocženju žyřkow jednali a wob- jamkli.

Njeh romška žyřkej na tym wobsteji, so wona šama

śbóžnych čini, našče pohladanje na šwětowe stawišny naš wučzi, so móže Khrystuž tež swonta tuteje najwjetšcheje zyrk-
wje, kotraž pač hišcže niz položzu kšesczijanstwa swopšchim-
nje, kšesczijanšte žiwjenje sbudžicz a zyrkwe tajke twaricz,
tajkež so sa kóždy lud hodža. My žmy lutheršy kšesczijenjo,
mamy Knješowy ewangelij, po kotrymž so ewangelšy mje-
nujemy. Dyrbimy wěrnoscze dla romštu zyrkej, kotraž je we
našchim cžažu wjele lěpšcha hač w Lutherowym, a jeinu
wucžbu a jeiny porjad po ewangeliju, po Khrystužowej wucž-
bje pruhowacz. Šchtó mjes nami ma sa možno, so ewangelške
zyrkwe woprawdže pod bamža stupja? Khrystuža dla to
njemóžemy. Pšchetož Khrystuž je našch jeniczki knjes. Šsko-
wo wo kšichžu je nam Boža móž a Boža mudročž. Žana
čłowješka wucžba, kotraž w tutym ewangeliju njeleži, nam
pšchijomna njeje. Šchtó móže tajku biblištu wěru, tajkuž my
Lutheršy mamy, wotpšchihahacz? Nam je to žyle džiwno,
so šchtó to woprawdže wot naš žada.

Jene šadło budže! My widžimy hižo tajku jenošč.
Šdžež Khrystuž je, hđžež jeho bójška móž a mudročž wožadny
twori a žiwi, tam je jeho šadło, a tež najwjšchšchi duchowny
abo biskop abo bamž je pod Khrystužom. W romškej zyrkwi
naštanje hibanje sa žobudželo s ewangelštimi w Štočholmje
abo hđžež by bylo. Budže tole hibanje žylnišche hač bamžo-
wa myšl? Bóh wě, a Bóh wšcho powjedže.

Džen 18. februara.

Džen 18. februara dopomina naš na dobědženje, kotrež
je našch reformator Luther 1546 w Eislebenje činił, a to
dobnčeršy činił tehodla, dokež so žyle da do ruky žwojeho
Šbóžnika Jesuža Khrystuža. Najdoštojnišcho wopominamy
tutón džen s tym, so žo dohotujemy w tajkej wěrije, kotraž so
jenož sažoži na Jesuža Khrystuža a jeho drohu frej.

Sa žiwjenje tu krótko žłowo na žmjertninach tuteho na-
šcheho rjeka wěry. Wo 49. psalmje praji Luther: „To je
psalm roswucženja pšhecziwo wulkemu Bohu tuteho šwěta,
kotryž reka Mamon; wón kšłosta tnyh jako wulkich norow,
kotliž so, hordžo so, na bohatstwo spušččezja a njespóšnawaja,
so žo njemóžesa tola s tutym se žmjercže wužwobodžicz. To-
hodla je lěpje, žo na Boha spušččezč, kotryž se žmjercže wu-
móža a wěczne žiwjenje dawa, či tamni pač mřeja kaž lu-
by škót a dyrbyja wšchitko tu woštajicz, njewjedžo, šchtó jo
šmėje“.

Šasching!

Stat njemóže so smužicz, to čznicž, šchtóž žebi nusa a
šrudoba kraja a luda žada: šakročicz pšhecziwo harje a ju-
škanju póštnizow. A lud žam je daloko šdaleny wot toho ro-
šumneho štejnišcža, žo žamowolnje wšcheho wšdacž, šchtóž
do tajkeho cžaža nježłuscha; ně, runje lěška žo hotuja na to,
póštnizy hišcže wobšchěrnisho s haru a s ropotom „požwje-
czicz“. Tohodla ma kóždy, kiž nusu a tradanje našcheho luda
widži a špóšnawa, tón žwjaty nadawł, žo woštajicz žam wšche-
ho, šchtóž so do našcheho cžaža njehodži a špylacž tež druhich
sa tajke doštojne šadžerženje dobnyč. Šwježelaze je, so žo
tole tež šjawnje štawa, hđnyž so tola šjawnje telko namolwe-
nja a pšheprošchowanja sa jušt a hołk póštnizow roščerja.
Tak je so na pšchilad jene ewangelške šjednocženstwo mło-
džiny w Plawnje pola Drježdžan šjawnje do wojowanja
pšhecziwo „šaschingej“ dało. Mjes druhimi wono praji:

„Washnje póštnizy žwjeczicz, je so w pošlednich lětach,
wužměšchejo wšchu nusu našcheho luda, tak roswiwało, so je
šjawnny protest nusu. W tutym cžažu, w kotrymž so telko

wo šozialnej nusu rěči a šdobom najwjetšcha šozialna nusa
šnježi, je tak mało praweho šozialneho špóšnacža, so žo nimale
wšcho do harowazeho wašchnja póštnizow wala a žobu haruje
a žwjedženje maškow žobu žwjeczzi. Milijony hriwnow ros-
bróža so sa tajki klinkot a brinkot. Kšesczijenjo! My woła-
my waš! Wobarajcže kóždemu žwjedženjej maškow! Tajki
je w tajkim cžažu nusu dwóžy hanibny! Šchromadžcže so do
wutrawazeho a žebi žwojich šaměrow wědomneho wojowa-
zeho žyłka, kotryž ma sa hežło wojowanja to žłowo: „Precž
s karnevalom!“

Podobne namolwjenja žu dalšche kšesczijanšte šjedno-
čženstwa šjawnje pšchibicz dałe. — Njeprajmy, so je tajke
něščto trěbne jenož w Plawenje, w pšchedměštach wulkich mě-
štow a tutnyh! Nježbu dha runje tež hižo tam a žem
našche wšy a našchi wješnjenje nakaženi. A šažo: njeje to
pšchi telko šrudžazny něščto šwježelaze, so runje w Plawenje
žo njebojašliwje tajke kšłony šbėhaja? Pšhecziwo tajkemu
njepšchihódnemu, nusu powjetšchazemu wašchnju wojowacz,
njerěka šdobom pšhecziwo čzichemu wašchnju, po kotrymž na-
šche domny póštnizy žwjeczža, šakročicz. Nichtón žebi nježa-
da, žo pampucham a plinzam w tutnyh dnjach wotrjež a šchal-
zy dobrego kofeja! Ale šchtóž nusu luda a kraja a tuž je-
notliweho powjetšcha w tutym cžažu wulkeje nusu, to nima
prawa, pšhecziwo tomu ma wustupowacz kóždy, kiž ma žwój
lud lubo. Staty žu to tu a tam a dny a dny pošpny čziniłe,
ale niz s wobštajnosčzu a dorašnosčzu a wožebje so lěška nicžo
roščudneho nještawa hač runje žo tola lěška škorži na wulke
dawki w kraju a na wulke dawki do wufraja, na wulku nusu
na wšchěch móžnyh štronach, wožebje tež rataškich. Tak ma
zyrkwe a ma kšesczijan prawo, wjazny hišcže, nadawł, tu
wustupowacz sa to, šchtóž dobre a špomóžne sa lud. A hđnyž so
„kšłopiwowo žwjedženje“ počzinaju runacz we wašchnju a
we wudawkach tajkemu brojenju mozow a pienjes, płaczi tež
jim to žame, šchtóž „šaschingej!“ A niz mjenje wšchěm žwje-
dženjam, kotrež so runje nětkele we městach a na wšach, tež na
wšach kopja!

A šchtó je na wšchěm pošledku „šasching“ sa lud a runje
tak tajki „kšłopiwowny wječor“ pošny hary a juška sa jenot-
liweho a sa žwójbu? To, šchtóž sa čžežłohoreho „šmėrowan-
ški žrědł“ je. Na krótko wošomiłi tu bolosčže nježbu, pšchindu
pač bórny šažo a žu hóršche. Pšchetož morphium a druge po-
dobne žrědki nježbu sa njeho tola hojaze lěkarštwo ale jenož
pošłuschenje. Tak je to tež s tajkimi šwětnymi žwjedženje-
mi. Na cžaž, sa hodžinki šabudže čłowješ žnadž — prajimy
žnadž! — žwoju nusu, šrudobu, kšudobu, ale našajtra je tu
tuta šažo a je wjetšcha hišcže, wjetšcha hišcže, dokež je
hušto došč tak, so sa hošpodarštwo, sa kšlěb, nusušne pienješny
pšhecžini, so hišcže doł nacžini. A njeje porědko, so tajke
žwjedženje čłowješeje čžežow nacžinja, na kotrychž ma cžaž
žiwjenja došč; je šchłodował na dušchi, na čželi a na čžescži.

Póštnizy! — Njech njeje sa žaneho pošpelnja žrieda džen
noweho žarowanja, na kotrymž ma wopłakowacz „žrěchi póš-
tnizow!“

Kwažny dar.

W Indiškej měješche džowka mjeišcheho wječcha abo se-
mindara kwaž. To je pšhezo wožebity žwjedžen a wjele ty-
žaz hoščzi so na nim wobdželi. A kóždy s nich došta wot nana
njewěšny wožebity kwažny dar, fajkehož drje w Europje, ko-
traž je wot štarodawna žem kšesczijanška, njepomnišch:
Khrystužowe přėdowanje na horje, na dobru papjeru w rja-
nym pižmje čzischčžane.

Semindar je pač tež wožebity čješczować niz jeno tuto-
ho wulkeho předomanja našeho Sběžnika, ně žykeho Noweho
Sakonja. Je wón tola pošlednje dwě lěcze na to nałožił,
Nowy Sakon sestajecž do šchtuczkow Telugu-rěcže. To je
jedyn i tnyh wjele dopokasnow sa to, so ho Indiska pocžina
móznje saběracž i bibliju, a to wožebje tež šdželawy indiski
lud. —

Gandhi je po žylym šwěcže snaty wjednik indiskeho luda,
kotryž ma wulkeho wliwa w kraju. Tutón je po žadanju stu-
dentow uniwersity w Ahmedabacže pšchednosčki wo předomo-
nju na horje čitał. S tym je wožebje mjes studowaznymi, ale
pač tež hewak w ludu nowe naprašchowanje po Nowym Sa-
konju šbudžił. Tež hewak džiwa tutón wjednik, kotryž njeje
hišcže kšesczijan, w šwojich pišmach a knihach wobšěrnje
na Nowy Sakon. Tak šebi pšchezo wjaz a wjaz tam w štaro-
šlawnej Indiskej žada knihu, „w kotrejž wšhitko šteji“, mjes
nimi jich wjele tajkich, kotřiž hacž šem žanym pocžahow i mi-
šionstwom njemějachu.

W Indiskej džela nětk tež pšchedewiščem našeho Wipscžan-
ske mišionstwo, haj Indiska je sa njo to najwažnišce mišion-
ske polo, najwažnišce tehodla, dokełž je Indiska se šwojej
štarodawnej kulturu, se šwojimi milionajmi wobndlerjow
roskudne wojowanisčžo sa kšesczijanstwo, pohanstwo a
Islam. A tuto rošwíwanje Indiskeje čžini našchemu mišion-
stwu runje nětkle to dželo tam wažne a roškudne, ale pač
tež pošbehowaze a šwjełelaze; wono pšchinješe hoberšte nowe
nadawki, žada šebi noweho napinanja a nowym wudawkom.
Roskudne je, hacž domjaza mišionška wožada samóže tute
nadawki pšchewješčž.

Šwjełelaze je, so mamy tola sažo hižo 7 mišionarow a
6 žónskich šobudželacžekow w Indiskej, so je mjes nimi wožeb-
je mišionar dr. Fröhlich, kotryž je wožebje domoródnje
rěcže móžny a powołany sa to, bibliju Indiskej w najlěpšim
pšchekóžtu podawacž. Dalsheho wubjerneho a dokladneho
šnajerja Indiskeje, tež wožebje indiskeje rěcže, ma šakše mi-
šionstwo hišcže tu domach, mjenujžy mišionara Zehme. So
by našchemu mišionstwu bórny móžno byto, tuteho, kotryž je
tu domach wjele sa Indisku dželał, tež do indiskeje rěcže pšche-
ložował, a druhich póžlacž na tuto wulžy wažne a roškudne
bitwisčžo Anješoweje žyrkwe w Indiskej!

Našce mišionstwo šteji potajkim w Afiskej kaž w Afrižy
na bitwisčžomaj, na kotrymajž ho roškudne wojowanja
kšesczijanstwa pšhecžiwu póhanstwu a Islamej pšchihotuja
a hižo wojuja. W šandženym lěcže běchmy tola špytali, na-
šchim čješčenym čžitarjam a čžitarškam pokasacž, kač našce
mišionstwo sažo w Afrižy pšchi Kilimandscharo a dale poštu-
puje, kač pač ho tam tež w njewuměrnym runinach mjes
Mašai-ludom roškudne mišionške wojowanje pšchihotuje a
dyrbi pšchihotowacž, dokełž tam tež mohamedanska propagan-
da šwoje možny napina. Běchmy tola wšchelake i rošprawow
našeho mišionškeho direktora dra. Šhmelsa wošjewili. Tu-
tón je w hišcže krótkich lětach šwojeho wažneho šastojnštwu
nětk wošytał indiske kaž afrikanške mišionške pola a ho pšche-
šwědečžil wo tym, šhto tam nušne a špomóžne, a wón móže
nětk čžim lěpje šrijadowacž, šhtož tu domach nušne a trěbne.

So by to nětk džakny dar, — abo ho pocžahujo na tam-
ny dar indiskeho wječha, — so by to nětk „kwažny dar“ dom-
jazym kšesczijanow był, kotryž wščem tym daruja, kotřiž
pšchindu, tón, so jim dawaja Nowy Sakon, haj žyku bibliju
a i tym wšcho to šbožo, wšchu tu šbožnosčž, kotraž nam je hižo
data w Jesušu Křištu!

Indiska ma 320 milionow wobndlerjow, mjes tutymi

je pač hižo 60 milionow mohamedanow. Tamulow, mjes
kotrymž našce Wipscžanske mišionstwo wožebje džela, šndli
jich tam na 20 milionow. To šu hoberšte licžby. A hoberšte
šu to tež te krajiny Indiskeje, w kotrychž tute ludy bydla. A
dokełž je tam pódlu tnyšneje njewědomnosčže a hubjenosčže,
kotraž lud wbohich Šaria-ludži puta, dokladna wědomnosčž
a šlara kultura domach, je tež wožebite a wobšěrne dželo
mišionstwa to, so tam šhule twari a doznyla wobšěrne wu-
šublanje młodžiny šarijadowe. To ho tež štawa, a niz jeno sa
hólžow, ale tež sa hólžy. Na 17 000 šhulerjow a šhulerškow
wošytuje tak šhule Wipscžanskeho mišionstwa. So dyrbi
tute dobreje šhwalby mēčž, špóšnaješ i teho, so šu mjes tuty-
mi 17 000 wučžomžow 4 000 kšesczijanškich džecžy, 13 000 pač
druhich domoródnym džecžy. Tež tam płacži: šhtož ma młó-
džinu, tón šmēje pšchichod!

Ščarjo a kšesczijanstwo.

83 němškich lěčarjow sa na čžuwy a sa na ducha šhorny
je šjawnosčži wulžy šajimawe wošjewjenje pšchepodał, i ko-
trymž sa kšesczijanstwo wuštupeje. Tuto rěka:

„We wojowanju politiškich partiejow wo němštu młó-
džinu a šhulu, kotrež ho nětkle wojuje a kotrež wobžaruje, po-
špytuja ho i tórnošču, sa kotruž žaneho šamotwienia nima-
ja, tež na twjerdžisnje kšesczijanstwa. My podpřišani lěčarjo
sa šhorosčže čžuwow a ducha, kotřiž my wšchědnje pšchi pšche-
pytowanju a lěčowanju na duchakšhorowatym do najšub-
šeje šhubiny dušchow nušy hladamy, my warnujemy doras-
nje a šhutnje pšchod tym, so bychu kšesczijanškej wěrje tež we
najmjeńšim we wutrobje našceje młodžiny dali hincž abo
šamo kšesczijanšku wěru jej šapowědžili; wona je tola we
wichorach našeho čžaša runje ta najlěpša šotwiza.

Kšesczijanška nabožina je pšchezo hišcže — a woštanje
to tež — ta šilosošija, ta pšychologija, ta ethika, tón šozialis-
mus. W tutym šmy my lěčarjo sa šludnym a na čžuwy šho-
rych pšchesjene i tymi, kiž šu čži najnadobnišchi a najwjetšchi
w duchu (Schleiermacher, Kant, Hegel a dr.), kotrychž šwojich
šynow mjenowacž šmē němšči lud šordny byčž; woni šu naž
wučžili špóšnacž myšl a šamer wěrneho kšesczijanstwa we
njewuměrnej mudrošči, wěrnošči, šwobodnošči a šylnosčži.“

To pišchu lěčarjo, lěčarjo, kotřiž to, šhtož čžlowjek a
čžlowške je, drje najdokladnišcho a najlěpje šnaja. A šhto
němšči lud, šhto jenotliwi we nim, šhto jeho wšchnosčže,
jeho šastupještwa? Wšchirunaj i tym tež to, šhtož ho runje
nětkle sažo i Noweho Šöllna pišche, tež tu w našchim nje-
dželniku!

Ššamomordarjo.

Bóle a bóle dobnwa ho tež do šergaškich nowin, tež we
Lužicy, to wašnje, nješutk šamomordarja wóžewacž i po-
mjenowanjom „šwobodna šmjercž“ — „Freitod“. Tuto mje-
no šamo na šebi je hižo šawjedženja a šluda pošne, hišcže
hórje drje pač je, so čže něšhto, šhtož je pšhecžiwu Bohu a
pšhecžiwu čžlowjekej, takrež porjeńšicž a pšchijomnišce a
pšchihódnisčce ščžinicz. Čžehodla podwoleja ho čžlowješko bó-
le a lóžicho tajkim šašlepjazym a tuž šchłódnym wliwam?
Čžlowješko šhubuja bóle a bóle měru sa to, šhtož dobre a
njedobre je, šhtož je špomóžne a šchłóдне, šhtož je pobožne a
nješbóžne.

Takle wěž wobhladujo, ho njedžiwaš, so licžba šamo-
mordarjow pšchiběra, a to štrašnje. Kniha „Das Jahrbuch
der deutschen evangelischen Kirchen“ rošprawja nam drobno-

scje wo tym. Pošledni pšehlad, kotrnž mōžešche podacž, pokazuje nam lěto 1925 a jeho pōdendženja. 1925 wša žebi we Němskej 15 273 cžlowjekow žiwjenje; to je 900 wjazn hacž lěto priedy. S tym je Němska i dobom srudžazu wyschinu dozpila. W lěcže 1925 běšche mjes poł milliona wobndlerjow 245 hamomordarjow, w pošlednim lěcže do wójny pornjō tomu „jenož“ 232. A Satška njeje žane wuršacže. 1913 wša žebi 170 cžlowjekow žiwjenje, w lěcže 1925 pač 180!

Licžbnj rěcža, předuja — ně wołaja, wołaja mōžnje! So bychu cžlowjekojō je žlyšcheli a srosumili!

Zyrkej a štat.

Pōkutny džen žwjeczi satška krajna zyrkej žrjedu 29. februara. So jemu sakōński schit žwjateho dnja pobrachuje, to nježmē naž samylicž, jōn žwjeczičž jako wulki žhutny žwjaty džen, kotrnž nam tač pšchi spocžatku pōstneho cžaža jako žhutny předač wožrjedž wšchēdneho žiwjenja pšchithadža. A runje tač budž nam pōstny cžaž „žwjaty pōst“, kaž našchi štari pobožni Eserbjo hinač swucženi njejžu prajicž. Tač smējemy jōn tež sa „šawrijeny cžaž“, w kotrnž žō šdalužemy žwētnych rosprōschenjow a hladamy žwojeje dušche a wutrobny. To njemōže nam tola cžežko bycž, hdnž wopominamy, šhtož tutōn cžaž nam předuje kōžde lěto šnowa: Jesuž Khrystuž cžerpjesche sa naž, žwērnny hacž do žmjercže, haj do žmjercže na šchizju, so bychmy my byli wumōženi a mēli mēr wutrobny a dušche tu a tam wēcžnu šbōžnosčž. Krajne konsistorium je sa tekštny pōkutneho dnja poštajilo: sa hłownu Božu žlužbu Jan. 6, 67—69, sa popoždnišchu Luk. 22, 54 hacž 62, sa přenje wołtarne Bože žłowo Heš. 53, 4, 5. a sa druge 1. Jan. 1, 5—9. Dotkož našcha krajna zyrkej pšchi tutym dnju jako hłownym žwjedženju wōstawa, mamy tež my jōn jako tajki žwjeczičž, a kōždy po žwojim pšchinoschowacž. So njeby na nim mēr kaženy byč se wšchēdnym dželom, a to cžim bōle, dokelž žmy my i našchej žyrkwju nētkle žobu nutschach w jeje wojowanju pšhecziwo wšchē mōžnym namozam.

Stipendije. Satške krajne konsistorium wošjewja w žwojim sakōńskim šopjenju — Kirchliches Gesetz- und Verordnungsblatt der Evangelisch-lutherischen Landeskirche des Freistaats Sachsen — cžizko 2, štr. 5, napominanje, so bychu žō študowazy theologie, tež hižo abiturientojo, t. r. cži, kotšiz nētkle wšchishu šchulu wopušcža, šamošweli wo stipendije abo podpjeru. Šamolwjenja a prōštny maja žō hacž do 20. mērža t. l. pola krajneho konsistorija šapodacž. — Tole je šdobom pohoń, so bychu štaršchi w pšchichodže šažo bōle žwojich wobdarjonych žynow na šchule dawali. So maja žerbšžy študowazy theologie abo bohōšłowštwa nimo toho hišcže wōžebite stipendije krajneho konsistorija, na to žmy hižo wjazn kōcž pokazali, namolwjejo, so bychu žō žerbšžy bohōšłowžy šamolweli a so bychu žynojo žerbškeho luda bohōšłowstwo študowali. —

Kšchescžijanstwo. Bamy je wupōžlak enžyfliku, kotraž žō po ju šapocžinazyh šacžanškich žłowach mjenuje: „Mortalium animos nunquam“. W njej džiwa tež na wobšchērne prōžowanja, kotrež džeja dozpicž, so bychu žō kšchescžijenjo wšchēh wērūwšnacžow bōle a bōle šjednocžili, do žylka šestupali. W tutym prōžowanju žō žō hižo šwjekelaze poštny cžinife. Dopomamy žō na Stockholm a Lausanne a na to, šhtož žō tam hižo šapocžalo a dozpičlo. Kaž je šnate, njebē pač romško-katolška zyrkej ani w Stockholmje ani w Lausannje žobu. W mjenowanej ewšyflizy nētko bamy dorajnje šakasuje, so by šhto na tajkich prōžowanjach sa šjednocženje džel mēč. Sa bamy je jenož jedn pucž mōžny, po kotrnž mōhli kšche-

scžijenjo i tajkemu šjednocženju pšchincž; tōn mjenujžy, šō žō wšchitžy wrōcža do romško-katolškeje žyrkwje, žō šprawnje pōdčžibnywšchi jeje wucžbje a jeje wōdženju. Wucžba, šō je bamy njemšly, je runje tač šakladna šažada wērny kaž wucžba, šō bu žłowo cžēlo. — Tole pošlednje šda žō nam, kiž žmy i ewangelškeho wērūwšnacža, niz jeno špodžiwne, ale hōrške hišcže. Biblija a štawišny naž tole njewucža, ale drugeho.

Wšchelate i bliska a i šaloka.

Kommunismus w Palestini. Mjes mēštomaj Šaifa a Alko je žydlēšcže komunistiske kolonije Žionistow, t. r. i nowašahndlenych Židow, kotšiz žō komunistojō. Rosprawa wo njej praji n. pšch. scžehowaze: „Wšchitko žlyšcha wšchēm: komorška sa draštu, šchaty, cžrije, jēdž, rjemježnizy. Šdnž je Židowka dželcžo porodžila a jo wjazn njecžēšchi, wotēda jo do šhromadneho „doma sa dželcži“, w kotrnž žō wšchē dželcži wukubłaja. Tež „rijad“ štaršchich tam wjazn nješnaja. Dželcži njemjenuja žwojich štaršchich wjazn nan a macž, ale wołaja jich i pšchedmjenom: Levi, Cohn atd.“

Kollekta sa Šnutštowne mižionstwo. Šnutštowne mižionstwo a jeho dželō je nētkle žobu najwažnišchi nadawš našeho luda. Ma žō tola šnutštowne mižionstwo štaracž sa wšchēh, kotšiz žō w nēkajšej nusi cžēla, dušche, ducha. A tač wulka je tuta nusa nētkle! Wšchemaž žō hišcže pšchēzo na šnutštowne mižionstwo špomina se špomōžerškimi darami! Š pošnym prawom je tehodla našcha krajna zyrkej poštajila, šō žō kolekta sa šnutštowne mižionstwo, sa kotruž bē hacž žem nalētni pōkutny džen poštajeny, lēšča hromdazi na tutym žwjedženju a njedželu po nim, njedželu Reminišcere. Tuž džiwe tež našchi wōžadni na tutymaj dnjomaj i woporniwey ruku a wutrobu špominacž na špomōžerške škutkowanje Šnutštowneho mižionstwa. Ale tež w bēhu lēta žō duchowni ras šwolniwi, dary sa njo pšchijimacž a je dale wobštaracž.

Turkowška je žō rošhorika na — kšchescžijanow. To bē w štarej Turkowškej tač na porjedže. Nowa Turkowška pač je pšchipowjedala žwobodu žwēdomnja. Ale tež tu je to i tutym žwjatym prawom „žwoboda žwēdomnja“ tač kaž w drugih krajach. Šchtyri šchulečki amerikanške šchule we Bružy bēchu njedawno kšchescžijanšku wērū pšchijale. Tohodla wulki ropot w žylm kraju wo pšcheradže atd. Šacžrunje šchulška wšchinosčž naležnosčž pšchepnta a wobžwēdcži, šō žō holžy, wot 16 hacž 18 lēt štare, — a to je w tamnišchich krajach po wuwicžu holžy wjazn hacž pola naž! — bjes hnucžjenja a nušowanja kšchescžijanšku wērū pšchijale, bu šarjadništwo amerikanškich šchulow w Turkowškej wobštoržene a šchula w Bružy šamknjena, na 150 turkowškich holžow ju wopntowasche. Tamne šchtyri młode kšchescžijanške bēchu pižnje wobžwēdcžile: „My žmy nawuknyše, tutu nabožinu lubowacž a nočžemy žanemu cžlowjekej wo tym šamolwjenje winowate bycž!“ — Kulturne dobnčža a bohātšwa kšchescžijanškich ludow by Turkowška žebi rad pšchijwojika, tola pšhecziwo wērje tutych ludow wojuje, kaž nēhdy je wojowala. A tola je tuta kšchescžijanška wēra ta mōž byla, kotraž je w ludach Europy — kaž tež druge — najlēpiše plody a dobytki wupłodžila,

Žitowanje: Š. B. wutrobny džač sa požnyku; bychmy žō wježelili, tež dalšchich pšchinoschłow doštawacž. Red.

W. w Šu. sa Žno. (pōkutny džen). — K. w M. sa Rem. B. w Š. sa Škuli.

Šamolwity redaktor: šarai Wyracž w Rožacžkach.